

प्रवेश परीक्षा (पी० एच० डी०) पाठ्यक्रमः
संस्कृत—साहित्यम्

पूर्णाङ्गः—100

वर्गः—1

Unit-1

वैदिकवर्गः—

(क) ऋग्वेदः— अग्निसूक्तम् 1.1, विष्णुसूक्तम् 1.154, इन्द्रसूक्तम् 2.12, अक्षसूक्तम् 10.34, पुरुषसूक्तम् 10.90, प्रजापतिसूक्तम् 10.121 ।

संवादसूक्तानि— पुरुरवा—उर्वशीसंवादः (ऋग्वेद 10.95), सरमा—पणिसंवाद (ऋग्वेद 10.108), विश्वामित्र—नदीसंवाद (ऋग्वेद 3.33), इन्द्र—मरुतसंवाद (ऋग्वेद 10.165)

(ख) अथर्ववेदः— द्वादशकाण्डम् पृथिवीसूक्तम् 1.1—20 ।

(ग) निरुक्तम् —1—2 अध्यायौ ।

वर्गः—2

Unit-2

वैदिकसाहित्यस्येतिहासः—

वेदोत्पत्तिः, वेदानां प्रतिपाद्यविषयाः, वेदानां भाष्यकारः, संहिताब्राह्मणारण्यकोपनिषदां, वेदाङ्गानाज्य संक्षिप्तः परिचयः ।

वर्गः—3

Unit-3

(क) लौकिकसंस्कृतसाहित्यस्य संक्षिप्त इतिहास, काव्यानि च ।

अधोलिखितकर्वीनां तत्काव्यकृतीनाज्य संक्षिप्तः परिचयः—

वाल्मीकिः, व्यासः, भासः, शूद्रकः, कालिदासः, अश्वघोषः, विशाखदत्तः, भट्टः, भारविः, माघः, दण्डी, सुबद्धुः, बाणः, हर्षदेवः, भट्टनारायणः, भवभूतिः, श्रीहर्षः, जयदेवः, कल्हणः, विल्हणः, पण्डितराजजगन्नाथः, अम्बिकादत्तव्यासः, भर्तृहरिः ।

(ख) अधोलिखितानां विशेषाध्ययनम् —

कुमारसम्भवम् (प्रथमःसर्गः), किरातार्जुनीयम् (प्रथमःसर्गः), अभिज्ञानशाकुन्तलम्, उत्तररामचरितम्, मेघदूतम्, शुकनासोपदेशः ।

वर्गः—4

Unit-4

काव्यशास्त्रम्

(i) साहित्यदर्पणम् (प्रथम द्वितीय, तृतीय परिच्छेदाः)

(ii) काव्यप्रकाश (1, 2, 8, 9, 10, उल्लासाः)

(iii) ध्वन्यालोकः—प्रथमोद्योतः ।

(iv) दशरूपकम्, रसगङ्गाधर (प्रथम आननम्) ।

(v) काव्यशास्त्रस्य सामान्यपरिचयः ।

(vi) वृत्तरत्नाकरः ।

वर्गः—५

Unit-5

दर्शनशास्त्रम्

सांख्यकारिका, तर्कभाषा (प्रामाण्यवादपर्यन्तम्), वेदान्तसारः,
सर्वदर्शनसङ्ग्रह चार्वाकः, जैनदर्शनम्, बौद्धदर्शनम्।

वर्गः—६

Unit-6

दर्शनशास्त्रस्येतिहासः

भारतीयास्तिक— नास्तिकदर्शनानां सामान्यपरिचयः।

वर्गः—७

Unit-7

व्याकरणम्

(क) वरदराजविरचिता लघुसिद्धान्त कौमुदी
संज्ञाप्रकरणम्, संन्धिप्रकरणम्, कृदन्तप्रकरणम्, समासप्रकरणम्।
(ख) भट्टोजिदीक्षितविरचिता व्याकरणसिद्धान्तकौमुदी – कारकप्रकरणम्।

वर्गः—८

Unit-8

भाषाविज्ञानम्

भाषायाः लक्षणम्, भाषायाः प्रकृतिः, भाषाविज्ञानस्य लक्षणम्, भाषापरिवर्तनस्य कारिणानि
विश्वभाषाणां वर्गीकरणम्— आकृतिमूलकवर्गीकरणम्, पारिवारिकवर्गीकरणञ्च,
भारोपीयपरिवारस्थानां भाषाणां संक्षिप्त परिचयः, आर्यभाषापरिवारविवरणम्, अर्थविज्ञानम्,
ध्वनिविज्ञानम्, रूपविज्ञानम्।

वर्गः—९

Unit-9

धर्मशास्त्रम्

(क) धर्मशास्त्रस्य सामान्यपरिचयः

विशेषाध्ययनम्— मनुस्मृतिः, याज्ञवल्क्यस्मृतिः, नारदस्मृतिः, पराशरस्मृतिः।

वर्गः—१०

Unit-10

शुद्धाशुद्धविवेचनम्।

